

NAMN ATT MINNAS:

ULLA LINDSTRÖM

Fru Ulla Lindström är som bekant dotter till framlidne generaltulldirektören Nils Wohlin. I sin ungdom var denne publiken och syndare Nietzscheansk övermänniskoskald, vid mogna åren en av de mest maktlystna och intriganta personligheterna i svenskt samhällsliv. Från honom torde dottern ha ärvt sina politiska ambitioner och sitt intresse för en statsdirigerad ekonomi. Men medan fadern under sin livstid aldrig hann mer än övergå från högern till bondeförbundet, gick dottern redan från början målmedvetet raka vägen till socialdemokratin. Utbildad inom HSB, inrikespolitiskt skolad av Gunnar Myrdal — man minns ännu hennes utredningar i egenskap av »expert» i handelsdepartementet — utrikespolitiskt av Rolf Sohlman, har hon självfallet varit förutbestämd till en lysande framtid under regeringen Erlanders auspici.

Ingen har — vilket onekligen är en personhistorisk kuriositet av rang — gjort mer för att uppmuntra, underlätta och påskynda hennes karriär än hans excellens herr ministern för utrikes ärendena, professor Östen Undén. Ända sedan hr Undén gjorde fru Lindströms närmare bekantskap i vår FN-delegation, där hon brukar tävla med ambassadör Sohlman om äran att trognast uttolka neutralitetspolitikens väsen, har han omfattet henne med stark sympati. Många drog härav den slutsatsen att när fru Lindström i juni 1954 upphöjdes till konsultativt statsråd hon skulle komma att ta sitt inträde i regeringen som biträdande ut-

rikesminister. Denna förhoppning — eller farhåga hur man nu vill se det — gick emellertid inte i uppfyllelse. Tydligen lade excellensen Undén och hans kolleger trots allt huvudvikten vid hennes husliga egenskaper.

Det verksamhetsområde som anvisades henne såsom statsråd är i hög grad ägnat att väcka intresse. Hon fick överta arbetsuppgifter från både justitie-, utrikes-, social- och inrikesministern och blev därmed regeringens *Mädchen für Alles*. Men tyngdpunkten låg utom all fråga på de göromål, som kom att till hennes namn knyta den visserligen inte officiella, men så mycket mer reella titeln statsrådet och chefen för hemmet och familjen. Och ingen som följt fru Lindströms bana kan gärna tvivla på att hon är bättre ägnad än de flesta att under statens kontroll lägga det tidigare av vår överhet så försummade gebit som heter det mänskliga privatlivet.

Att hon emellertid icke förlorat sitt intresse för utrikespolitik framgår av att hon gjort en verksam insats för att förhindra att våra soldater vid ett ev. krigsfall skall ha möjlighet att försvara sig med tidsenliga vapen. Till sammans med hr Undén utgör hon den minoritet inom regeringen, som inte vill veta av ens forskning på kärnvapenområdet för det svenska försvarets räkning. Det påstås också att hon uppmuntrat den retlige åldringen att såsom en revansch för det interna nederlaget i kärnvapenfrågan, ställa kabinettsfråga på hr Hjalmarsons ute-

slutande ur FN-delegationen. Under alla omständigheter torde hennes insats för att få hr Hjalmarson prickad dock inte kunna mäta sig med parti-vännen ambassadör Sohlmans; de initierade anser att dennes nästan dagliga brev till excellensen med deras lyhörda pejlande av stämningarna i Moskva i sista hand varit avgörande för hr Undéns ställningstagande. Äras den som äras bör.

*

Vad har då fru Lindström i övrigt uträttat under sitt lustrum som statsråd? Ja, det kanske inte är så lätt att i en hast ange, men man är på den säkra sidan och gör henne ingen orättvisa, om man säger att hon hållit tal.

Hon begynte lämpligt nog i ett 1 maj-tal år 1955 med en programförklaring för sin och sina regeringskollegers räkning, som knappast kunde gå mera rakt på sak. Hon yttrade då att »så länge genomsnittsmedborgaren inte är tillräckligt kunnig att ta ett personligt ansvar för helheten-samhället genom att uppföra sig som samhället finner nyttigast, så kan vi inte avvara vissa ingrepp uppifrån». Det är en trösterik tanke för den fåkunniga allmänheten att fru statsrådet och chefen för hemmet och familjen i dess ställe kan ta ansvaret för helheten-samhället. Ett snarlikt resonemang framförde fru Lindström ett år senare, då hon i ett tal inför livsmedelarbets-tarna framhöll att liksom Napoleon, när han gick över Alperna, måste politikerna välja den väg som är lättast framkomlig och medför de minsta vådorna. Med detta ville statsrådet lugna sina åhörarens otålighet inför de styrandes åtgärder. Hon medgav att dessa åtgärder inte alltid kan synas föromedelbart till målet: egen bil, sommarstuga eller resa till främmande land. Man bör emellertid inte låta sig

nedslås av detta, menade fru Lindström. Ty liksom en gång Napoleon och andra historiska ledargestalter tänker hon och hennes kolleger för oss.

»Att kvinnans mjukare sinnelag skulle komma att pacificera det politiska livet var nog en illusion från första början», uttalade fru Lindström efter ytterligare ett år och ingen kan säga att hon inte visste vad hon talade om. Få har väl i praktiken lämnat en-trägnare bidrag till verifierandet av denna tes än hon själv. Det var kort efter det att hon fäst uppmärksamheten på sig i samband med den engelska drottningens besök. Hon kunde icke niga, blott bocka, eller — för att välja en plastiskt mera adekvat term — blott backa kunde hon. Denna rakyggade neutrala attityd kompletterades med ett anförande inför FN och ett intervjuuttalande, vari hon miss-tänkliggjorde amerikanernas hjälp till underutvecklade länder och förlöjligade deras religiositet.

Dylika exempel från såväl det inrikes- som det utrikespolitiska området skulle kunna anföras i mängd. Mot denna bakgrund är det nästan gripande, när fru Lindström, som hon gjorde i ett tal för arbetarna i Fin-spång och Motala härom året, beklagade sig över »kylan från dem som tycker att en socialdemokratisk åskådning är ofin». Att denna kyla skulle vara begränsad till henne själv och ha något samband med hennes personliga egenskaper är en tolkning som utan vidare måste avvisas, när det gäller en så charmerande representant för det kvinnligt veka i mänskossinn. Men kan det ändå vara troligt att kylan beror på att en socialdemokratisk åskådning anses ofin? Är det inte snarare så att det sätt på vilket socialdemokraterna numera tillämpar sin åskådning anses ofint?

Så länge socialdemokratin var ett

idealistiskt parti, som kämpade för sina åsikter, åtnjöt det även motståndares respekt, ja sympati. Men i och med att det blivit blott och bart ett opportunistiskt parti, som kämpar för sin makt, får det finna sig i att ha förverkat motståndarnas respekt. Tjugufem år i regeringsställning har alltmer gjort socialdemokratien till en uppsamlingsplats för lycksökare, som klättrande på sina väljares axlar sträcker sig efter ämbeten och positioner. Det är detta släkte Bertil Malmberg med obarmhärtig ironi karakteriserade i epigrammet:

Makten
är svaghetens skräpuk.
Svankryggen
en bakvänd bugning.

Näsan, som lyftes i vädret,
vädrar efter socker.
Löstandad
är högmodets gom.
O fjädrande plattfot . . .

Det är den sortens maktsträvare som här i landet inom *alla* samhällslager möts av den växande kyla, fru Lindström erfarit.

Statsrådet och chefen för hemmet och familjen slutade sitt tal i Fin-spång och Motala med att citera Stevensons ord om att »ett fritt samhälle är ett samhälle, där man tryggt kan vara impopulär». Det är allt skäl att öka Ulla Lindströms trygghet genom att göra vårt samhälle ännu friare.

G. U.

Städernas

FÖRSÄKRINGSBOLAG

i goda händer

... om det händer